

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Nyerges Éva, osztályvezető, Közbeszerzési Hatóság
DOI: 10.37371/KEP.2025.4.1

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Ajánlatkérő feltételes közbeszerzési eljárásokat indított és a szerződésbe a Kbt. 135. § (12) bekezdésével összhangban hatálybaléptető feltételként az került beépítésre, hogy „a szerződés akkor lép hatályba, ha a Megrendelő a szerződés tárgyát alkotó projekttel összefüggésben, az államháztartás központi, illetőleg önkormányzati alrendszeréből, vagy európai uniós forrásból, illetőleg ezek bármelyikéből együttesen vagy részben, bármilyen formában, ellenérték nélkül, támogatási szerződés, okirat vagy jogszabály alapján céljellegetű juttatást kap, feltéve, ha a juttatás értéke eléri vagy meghaladja a szerződéses szolgáltatás ellenértékének felét (50%-át)”. A szerződések aláírásra kerültek. A támogatásból várt fedezet azonban időközben ajánlatkérő saját költségvetésében rendelkezésre áll, így a szerződések módosításának kérdése merült fel.

A szerződésnek a módosítása, mely szerint az ajánlatkérő rendelkezésére álló fedezet összetételének mértéke változik (a hiányzó fedezet uniós támogatás helyett az ajánlatkérő saját forrásából kerülne biztosításra), az eredeti szerződéses feltételektől lényegesen eltérő érdemi feltételnek minősül-e?

A fenti módosítás kimeríti-e a Kbt. 141. § (6) bekezdés b) pontjában írt esetet, tehát tekinthető-e a nyertes ajánlattevő javára történő gazdasági egyensúly eltolódásnak, figyelemmel arra, hogy a szerződéses ellenérték, illetve a szerződésben meghatározott pénzügyi feltételek, kötelezettségek nem változnak?

Ha és amennyiben a szerződésnek azon fentiek szerinti módosítása, mely szerint az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet összetétele változik, a Kbt. 141. § (6) bekezdése alapján nem minősül lényegesnek, akkor a szerződés hatálybaléptető feltételének az alábbiak szerint történő kiegészítése ütközik-e a Kbt. 141. § (6) bekezdés szerinti korlátokba? Javasolt kiegészítés: „... a juttatás értéke eléri vagy meghaladja a szerződéses szolgáltatás ellenértékének felét (50%-át), vagy a hiányzó fedezet saját költségvetési forrásból kerül biztosításra.”

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a feltételes közbeszerzésként megindított közbeszerzési eljárás eredményeképpen létrejött szerződés hatálybaléptető feltételének és a fedezet összetételének a kérdés szerinti módosítása a Kbt. 141. § (6) bekezdés szerint lényegesnek minősül a lentebb részletezett indokok alapján.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A szerződés fedezeti összetételének változása önmagában minősülhetne nem lényeges feltételnek, hiszen nem lenne befolyással az ajánlattevők részvételi szándékára az, hogy a fedezet két forrás helyett egy forrásból kerül biztosításra. Azonban ez csak abban az esetben tekinthető nem lényeges módosításnak, ha a fedezet eredetileg is rendelkezésre állt volna és az ajánlattevők a biztos szerződés reményében indultak volna a nem feltételes közbeszerzésként megindított eljáráson, csak utóbb a fedezet valamilyen más forrásból kerülne részben biztosításra.

A kérdés szerinti módosítás valóban nincs hatással a szerződés gazdasági egyensúlyára, azonban arra tekintettel, hogy a Kbt. 141. § (6) bekezdésének feltételei –

azon túlmenően, hogy a lényeges szerződésmódosítások nem kimerítő felsorolását tartalmazzák – nem konjunktívak, így már abban az esetben is lényegesnek minősül a szerződés módosítása, ha az ott írt feltételek valamelyike bekövetkezik. A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy nem kizárólag a Kbt. 141. § (6) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt feltételek bekövetkezése vizsgálendő, hiszen a szerződés módosítása lényeges akkor is, ha az eredeti szerződéses feltételektől lényegesen eltérő érdemi feltételeket határoz meg, amelyre a Kbt. 141. § (6) bekezdés a)-c) pontjaiban kiemelt példák találhatók, mely esetekben mindig lényegesnek minősül a módosítás. A fentiekre hívja fel a figyelmet a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács által a közbeszerzési eljárások eredményeként megkötött szerződések Kbt. szerinti módosításával, valamint teljesítésével kapcsolatos egyes kérdésekről kiadott útmutatója is (továbbiakban: ezen kérdés tekintetében Útmutató; 2023. május 25.). Az Útmutató kiemeli, hogy a Kbt. 141. § (6) bekezdése nem taxatív határozza meg, hogy mikor lényeges a szerződés módosítása, a lényegességet mindig az adott ügy egyedi sajátosságaira tekintettel kell megállapítani.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, a szerződésben szereplő hatálybaléptető feltétel oly módon történő módosítása, mely szerint az ajánlatkérő önerőből, saját maga finanszírozná a szerződés ellenértékét, kiüresítené a Kbt. 53. § (6) bekezdése alapján a szerződésben is előírt eredeti feltételt, figyelemmel arra, hogy anélkül eredményezné a szerződés hatályba lépését, hogy erre vonatkozó előírás az eljárást megindító felhívásban, illetőleg a szerződéstervezetben eredetileg szerepelt volna. Ezen információ birtokában adott esetben akár az eredetileg részt vett ajánlattevőkön kívül más ajánlattevők is részt vehettek volna a közbeszerzési eljárásban, mert biztosak lehettek volna abban, hogy a megkötött szerződés akár támogatásból, akár az ajánlatkérő saját finanszírozása által, de mindenképpen hatályba fog lépni és a teljesítés megtörténhet. Az önerőből való megvalósításra történő módosítás által gyakorlatilag kiiktatnák a felek a szerződésnek a hatálybalépést felfüggesztő feltételét, figyelemmel arra, hogy a feltétel a támogatás iránti ígérennyel kapcsolatos döntéshez köti a szerződés hatályba lépését, azonban ennek önerőből történő finanszírozásra való változtatása által a hatálybalépést felfüggesztő feltétel, mint a szerződés lényegi eleme törles-

re kerülne. Ez a módosítási szándék a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint lényeges módosítási szándéknak minősül, melyre tekintettel a szerződés nem módosítható jogszerűen a Kbt. 141. § (6) bekezdésére hivatkozással.

2. kérdés

Helyes-e azon értelmezés, miszerint a Kbt. 3. sz. melléklet első tombjében (Leírás: Egészségügyi, szociális és ezekhez kapcsolódó szolgáltatások) szereplő CPV kóddal beazonosítható szolgáltatások egységesen „3. melléklet szerinti egészségügyi szolgáltatásnak” minősülnek?

Amennyiben az első kérdésre nem a válasz, akkor helyes-e az az értelmezés, hogy a 85000000-9 (Egészségügyi és szociális gondozási szolgáltatások) főcím alá tartozó szociális gondozási szolgáltatások (CPV kód: 85310000-5) „3. melléklet szerinti egészségügyi szolgáltatásnak” minősülnek abban az esetben, ha a szolgáltatást egészségügyi szakemberek nyújtják? Amennyiben fenti kérdésekre nem a válasz, akkor a 3. melléklet szerinti szolgáltatások közül mely szolgáltatások minősülnek egészségügyi szolgáltatásnak?

Amennyiben a szociális gondozási szolgáltatás egyben egészségügyi szolgáltatásnak minősül, akkor ezen szolgáltatás vonatkozásában is alkalmazható a Kbt. 111. § c) pont szerinti kivételi kör abban az esetben, ha az ellátási kötelezettség körébe tartozó, részben vagy egészben közfinanszírozott közszolgáltatás teljesítését szolgálja?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. szerinti kivételi köröket mindig megszorítóan kell értelmezni. Az „Egészségügyi szolgáltatások” a 85100000-0 CPV kódtól kezdődnek és a 85172000-5 CPV kódig tartanak. A szociális szolgáltatások körébe („Szociális gondozás és kapcsolódó szolgáltatások” a 85300000-2 CPV kód szerint) tartozó szolgáltatások nem minősülnek egészségügyi szolgáltatásnak, mivel eltérő CPV csoportba tartoznak, ennél fogva a Kbt. 111. § c) pont szerinti kivételi kör sem alkalmazható ezek beszerzésére.

A kérdés tekintetében a 85141000-9 CPV kód szerinti „Egészségügyi személyzet által nyújtott szolgáltatások” vizsgálata lehet még releváns, azonban a beszerzés tárgyának azonosítása az ajánlatkérő feladata és felelőssége az eset összes körülményének ismeretében.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 3. melléklete szociális és egyéb szolgáltatásokat tartalmaz, a 3. melléklet kérdésben említett első tömbje „Egészségügyi, szociális és ezekhez kapcsolódó szolgáltatások”-at tartalmaz. Így az itt felsorolt szolgáltatások csak részben minősülnek egészségügyi szolgáltatásoknak, hiszen többek között szociális és egyéb kapcsolódó szolgáltatásokat is tartalmaz ezen része a 3. mellékletnek.

A Bizottság közös közbeszerzési szószerződetről (CPV) szóló 213/2008/EK rendelete alapján a 85000000-9 CPV kód alá az „Egészségügyi és szociális gondozási szolgáltatások” tartoznak. Az „Egészségügyi szolgáltatások” a 85100000-0 CPV kódtól kezdődnek, a „Szociális gondozás és kapcsolódó szolgáltatások” a 85300000-2 CPV kódtól kezdve vannak felsorolva. Tehát az egészségügyi és szociális szolgáltatások világosan elkülönítésre kerültek, más-más CPV csoportba tartoznak. Így a 85300000-2 CPV kód szerinti „Szociális gondozás és kapcsolódó szolgáltatások” nem egészségügyi szolgáltatások. Az egészségügyi szakemberek által nyújtott szolgáltatások adott esetben a 85141000-9 CPV kód szerinti „Egészségügyi személyzet által nyújtott szolgáltatások” körébe tartozhatnak, mely szolgáltatások az egészségügyi szolgáltatások CPV csoportban találhatóak. Az Egészségügyi személyzet által nyújtott szolgáltatások tartalmának értelmezéséhez a CPV (Közös Közbeszerzési Szószerződés) 2008 magyarázó megjegyzések című segédanyag nyújthat segítséget, miszerint ide tartozhatnak „például szülésznők által nyújtott szolgáltatások, amely magában foglalja a terhesség és a gyermekszülés alatti felügyeletet, az anya felügyeletét a szülés után; ápolók által nyújtott szolgáltatások, amely magában foglalja a beteg otthonában vagy a szolgáltató saját rendelőjében történő ápolás nyújtását, valamint anyasági ápolási, gyermekhygiéniai stb. szolgáltatások nyújtását.”

Azonban, ha a „Szociális gondozás és kapcsolódó szolgáltatások” (CPV kód: 85300000-2) alá sorolható be az adott szolgáltatás (pl. CPV 85311100-3 Idősgondozási szolgáltatások), akkor az attól nem minősül egészségügyi szolgáltatásnak, hogy egészségügyi szakemberek nyújtják.

Általánosságban elmondható a kivételi körök alkalmazhatóságáról, hogy mind az Európai Unió Bírósága, mind a hazai ítélkezési gyakorlat következetesen szigorúan és

megszorítóan rendeli értelmezni a kivételi körök fennállását, ezek alkalmazása nem célozhatja a közbeszerzés megkerülését.

A Kbt. 111. § c) pontjának 2022. március 21. napjától hatályos módosítását az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2022. évi I. törvény iktatta be a Kbt.-be, ennek végső előterjesztői indokolása szerint: „[...] a Kbt. módosítása a szövegcsere módosítások körében egyes, uniós értékhátart el nem érő értékű egészségügyi szolgáltatásokat kivételi körbe helyez. Azon beszerzések mentesülnek a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól, amelyek az ellátási kötelezettség körébe tartozó, részben vagy egészben közfinanszírozott közszolgáltatások teljesítéséhez kapcsolódnak. Ide sorolhatók például azon körzet-alapú ellátások, amelyek esetében nem indokolt és általában nem is kivitelezhető a versenyeztetés útján történő beszerzés (így például a praxisközösségekkel kötött szerződések). A kivételi körrel érintett szolgáltatások ellátása állami vagy önkormányzati feladat. A módosításnak nem célja a piaci alapon ellátott magán egészségügyi szolgáltatások (pl. foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások) kivételi körbe vonása [...]”. Ennek értelmében tehát a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a kivételi kör alkalmazhatósága szempontjából elsődlegesen az vizsgálendő, hogy az igénybe venni kívánt szolgáltatás a Kbt. 3. melléklete szerinti egészségügyi szolgáltatásnak minősül-e, és amennyiben igen, úgy az az ellátási kötelezettség körébe tartozó, részben vagy egészben közfinanszírozott közszolgáltatások teljesítéséhez kapcsolódik-e.

A fentiek alapján a szociális szolgáltatások nem azonosak az egészségügyi szolgáltatásokkal, így a szociális szolgáltatások beszerzésére nem alkalmazható a Kbt. 111. § c) pont szerinti kivételi kör.

3. kérdés

Ha egy gazdasági társaság a Kbt. 9. § (1) bekezdés h) vagy i) pontja alapján in-house szerződést köt, akkor a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján alanyában válik ajánlatkérővé és minden legalább nemzeti értékhátart elérő beszerzését közbeszerzési eljárásaként köteles megvalósítani?

Vagy csak a konkrét in-house szerződés(ek) teljesítéséhez szükséges alvállalkozók kiválasztása/árubeszerzések/építések megrendelése során köteles közbeszerzési eljárást lebonyolítani?

A fentiek szerinti Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pont hatálya alá tartozó gazdasági társaságnak a piac javára teljesítendő, 20%-ot el nem érő mértékű éves nettó árbevételéhez kapcsolódó szerződési teljesítéséhez nem kell közbeszerzési eljárást lebonyolítani akkor sem, ha az az adott beszerzés eléri a nemzeti értékhatárt?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pontja szerinti ajánlatkérői minőség nem eseti, nem adott beszerzések vonatkozásában áll fenn, hanem az érintett szervezet minden, a Kbt. hatálya alá tartozó, a nemzeti értékhatárt elérő, vagy meghaladó beszerzése tekintetében.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pont szerinti ajánlatkérői minőség független attól, hogy a piac javára vagy más ajánlatkérő javára végez-e tevékenységet az adott szervezet. Abban az esetben azonban, ha egy ajánlatkérőnek minősülő szervezet nyújt szolgáltatást, végez tevékenységet más javára, akkor nem keletkezik beszerzési igénye, nem fizet ellenszolgáltatást, hiszen itt ellentétes irányú jogügyletről beszélünk, így ebben az esetben – bár a Kbt. alanyi hatálya alá tartozó ajánlatkérőről van szó – nem kell közbeszerzési eljárást lefolytatnia. Abban az esetben viszont, ha a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pont szerinti ajánlatkérőnek azért keletkezik beszerzési igénye, mert az adott feladatot saját munkavállalóval, saját már meglévő eszközökkel nem tudja teljesíteni, és ehhez neki a nemzeti közbeszerzési értékhatárt meghaladó árbeszerzésre, szolgáltatásmegrendelésre lesz szüksége, akkor e tekintetben közbeszerzési eljárás lefolytatására lesz kötelezett.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 9. § (1) bekezdés h), illetve i) pontjában felsorolt feltételek teljesülése esetén nyílik lehetőség a Kbt. szerinti kivételi kör alkalmazására, és ezáltal az úgynevezett in-house szerződés megkötésére. Ebben az esetben a kontrollt gyakorló ajánlatkérő az, aki a fenti kivételi körök valamelyike alapján mentesül a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól, viszont az in-house viszony fennállása okán a kontrollált szervezet a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján ajánlatkérővé válik.

A Kbt. 5. § (1) bekezdésében felsorolt ajánlatkérők adott helyzetükből következően (pl. költségvetési szerv, helyi

önkormányzat, in-house szervezet, stb.) kerülnek a Kbt. alanyi hatálya alá. Így esetükben minden, a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozó olyan beszerzés, amely eléri vagy meghaladja a nemzeti közbeszerzési értékhatárt – és nem tartozik a kivételi körbe – közbeszerzési eljárás lefolytatási kötelezettséget keletkeztet. A Kbt. 5. § (2)-(3) bekezdései alá tartozó ajánlatkérők esetében vizsgálandó egy adott támogatást követően az ajánlatkérői minőség fennállta, így ezen ajánlatkérők azok, akik eseti jelleggel tartoznak csak a Kbt. alanyi hatálya alá.

A fentiekre tekintettel a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pontjának hatálya alá tartozó ajánlatkérő szervezet közbeszerzési kötelezettsége nemcsak az ajánlatkérői státusz megvalósulása miatt keletkezik, hanem az ajánlatkérő valamennyi, a Kbt. 4. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek megfelelő beszerzésére. A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy a kontrollált – Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pont szerinti – jogi személynek, mint ajánlatkérőnek is közbeszerzési eljárást kell lefolytatnia az alvállalkozóval kötendő – nemzeti közbeszerzési értékhatárt elérő vagy meghaladó – szerződés érdekében. „Az in-house társaságnak [mint a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján ajánlatkérőnek minősülő szervezetnek] – az említett in-house szerződés teljesítése érdekében megbízni kívánt harmadik szervezetet közbeszerzési eljárás útján kell kiválasztania. E harmadik szervezet az adott in-house szerződés ellátása tekintetében az in-house társaság alvállalkozója lesz, de nem a Kbt. vonatkozó definíciója alapján, mivel a Kbt. ajánlattevői, alvállalkozói fogalma közbeszerzési eljárás esetén értelmezhető. A Kbt. nem korlátozza az in-house társaságnak az in-house szerződés teljesítése érdekében igénybe vehető alvállalkozók számát, ugyanakkor – elsősorban a felelős és hatékony közpénzgazdálkodás, a joggal való visszaélés tilalmát rögzítő – alapelvekre tekintettel fokozottan szükséges figyelemmel lenni e tekintetben az in-house beszerzések bevezetésének céljára a Kbt. tárgyi hatálya alóli kivételi esethez.” [Rakovitsné Dr. Szini Katalin: Az in-house beszerzések feltételei különös tekintettel az európai bírósági gyakorlatra In: Közbeszerzési Értesítő Plusz 2020. II. évfolyam 3. szám]

4. kérdés

4.1. Amennyiben ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentációban előírja, hogy az ajánlattevők műszaki ajánlatot is csatoljanak (amelynek része pl. építészeti koncepció, vagyonvédelmi rendszer leírás, minőségbiztosítási terv, különféle diagramok),

és ajánlattevő a műszaki ajánlat egy részét nem nyújtja be az első ajánlat vonatkozásában (pl. hiányzik az építészeti koncepció vagy valamely diagram), és a közbeszerzési dokumentáció szerint a műszaki ajánlat a Kbt. 89. § a) pontja értelmében egyéb dokumentumnak minősül (nem kapcsolódik hozzá minimumkövetelmény, ami nem tárgyalható), helyes-e azon értelmezés, hogy ajánlatkérőnek azonosítania kell a Kbt. 89. § a) pontja alapján az első ajánlat vonatkozásában a hiányokat (pl. hiányzik az építészeti koncepció vagy valamely diagram) és erre hiánypótlási felhívást kell kibocsátania?

4.2. Amennyiben a tárgyalások során változik a műszaki leírás, úgy ajánlatkérő eltekinthet-e az első ajánlat vonatkozásában azonosított hiányokkal (be nem nyújtott dokumentumokkal - pl. hiányzik az építészeti koncepció vagy valamely diagram) kapcsolatos hiánypótlási felhívás kibocsátásától?

4.3. Amennyiben a 4.2. kérdésre a válasz nem és hiánypótlási felhívás kibocsátása szükséges az első ajánlat vonatkozásában, úgy helyes-e azon értelmezés, hogy az ajánlattevőknek a hiánypótlás teljesítésekor (amelynek határideje a tárgyalások befejezése, azaz a végleges ajánlattételi határidő) a hiánypótlási felhívás szerint hiányzó dokumentumokat a végleges – tárgyalások során módosított – műszaki leírás alapján kell elkészíteniük (tehát nem az első ajánlat megtételekor ismert műszaki leírás alapján) és ezek a dokumentumok beadhatók a végleges ajánlat részeként is?

4.4. Helyes-e azon értelmezés, hogy ha a Kbt. 89. § a) pontja szerint kibocsátott hiánypótlási felhívásban szereplő hiányzó dokumentum (pl. építészeti koncepció vagy diagram) nem kerül benyújtásra a végleges ajánlattételi határidőig, úgy arra már újabb hiánypótlási felhívás nem lesz kibocsátható?

4.5. Amennyiben a 4.2. kérdésre a válasz igen és a tárgyalások során módosított műszaki leírásra tekintettel hiánypótlási felhívás kibocsátása nem szükséges az első ajánlat vonatkozásában, úgy alkalmazandó-e a Kbt. 89. § b) pontjának utolsó mondata?

4.6. Helyes-e azon értelmezés, hogy ha ajánlatkérő nem küld hiánypótlási felhívást az első ajánlatban nem szereplő pl. építészeti koncepció vonatkozásában, akkor az első ajánlatban nem szereplő építészeti koncepció olyan dokumentumnak minősül-e, amelyet az első ajánlattal kapcsolatban a tárgyalások befejezéséig kellett volna pótolni, és így ezt követően már nem pótolható, ha a végleges ajánlat nem tartalmazza?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

4.1. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az ajánlatkérőnek tárgyalásos eljárásban az ajánlati kö-

töttséggel nem terhelt első ajánlatok tekintetében is van bírálati kötelezettsége, amely egyrészt azt jelenti, hogy meg kell vizsgálnia, hogy vannak-e olyan hiányosságai az ajánlatoknak, amelyek miatt a Kbt. 89. § a) pontja alapján érvénytelenné kell nyilvánítani egyes ajánlatokat, másrészt meg kell vizsgálnia azt is ajánlatkérőnek, hogy vannak-e egyéb hiányosságok, amelyekkel kapcsolatban a tárgyalások befejezéséig lehetőség van hiánypótlásra.

4.2., 4.3., 4.5. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint ajánlatkérő nem tekinthet el az első ajánlatokkal kapcsolatos Kbt. 89. § a) pont szerinti bírálati cselekményektől, így a hiánypótlási felhívás kibocsátásától sem, amennyiben pótolható hiányosságokat talál. Az ajánlattevőknek a hiánypótlás teljesítésekor azonban figyelemmel kell lenniük a végleges – tárgyalások során módosított – közbeszerzési dokumentumokban (műszaki leírásban) található előírásokra is.

4.4. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 89. § b) pont értelmében a végleges ajánlatok benyújtását követően már nincs lehetőség azon hiányok pótlására, amelyeket az első ajánlattal kapcsolatban a tárgyalások befejezéséig kellett volna pótolni és ezen hiányosságok tekintetében újabb hiánypótlás elrendelése sem lehetséges. Azonban nem kizárt, hogy bizonyos hiányosságok pótlása a tárgyalások következtében okafogyottá válik, lásd a 4.2-4.3. kérdésre adott választ.

4.6. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az ajánlatkérőnek a Kbt. 89. § a) pontja alapján az első ajánlatok bírálatát el kell végeznie és az általa feltárt hiányosságok tekintetében hiánypótlási felhívást kell küldenie az érintett ajánlattevő részére. Ha az ajánlatkérő valamely okból nem küld hiánypótlási felhívást (pl. nem fedezte fel az adott hiányosságot), akkor értelemszerűen ezzel a hiányossággal kapcsolatban később is van lehetőség hiánypótlást elrendelni.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Az ajánlattételi szakaszban benyújtott első ajánlatokat még nem terheli ajánlati kötöttség, de az ajánlatkérőnek ez esetben is meg kell vizsgálnia az ajánlatokat, hogy megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban előírt minimumkövetelményeknek. A tárgyalások megkezdését megelőzően csak akkor lehet az ajánlat érvénytelenségét a szakmai ajánlat nem megfelelő volta miatt

megállapítani, ha a szakmai ajánlat nem felel meg az ajánlatkérő által a Kbt. 87. §-a alapján meghatározott minimumkövetelményeknek. Az első ajánlatban foglalt egyéb nyilatkozatokkal, dokumentumokkal kapcsolatos hiányok pótlására lehetőség van a tárgyalások befejezéséig.

Ajánlatkérőnek a Kbt. 89. § a) pontja alapján már az első ajánlatokkal kapcsolatban vannak bírálati feladatai (lásd 4.1. kérdésre adott választ). Így abban az esetben, ha a bírálat során olyan hiányosságokat talál, amelyek pótlása nem ütközik a Kbt. 89. § a) szerinti korlátokba, akkor a hiánypótlási felhívás kibocsátásától nem tekintethet el az ajánlatkérő. Tekintettel azonban arra, hogy az első ajánlatban található hiányosságok pótlására a tárgyalások lezárásáig – egészen pontosan a Kbt. 87. § (4) bekezdése értelmében a végleges ajánlat benyújtására meghatározott ajánlattételi határidő lejártáig – van lehetőség, így előfordulhat, hogy a tárgyalások során változó műszaki tartalom miatt már nem az eredeti hiánypótlásban meghatározott feltételeknek megfelelően kell a hiánypótlást benyújtani. Ajánlatkérőnek a tárgyalások eredményeként kialakult új feltételeknek megfelelően – amennyiben ez szükséges – módosítania kell a közbeszerzési dokumentumokat (műszaki leírást), és ezen módosított dokumentumokra vonatkozóan kell bekérni a végleges ajánlatokat. Az ajánlattevőknek ezen ajánlatkérői előírásnak – végleges közbeszerzési dokumentumokban foglaltaknak – megfelelően kell a végleges ajánlataikat benyújtani, így lehetséges, hogy bizonyos, korábban ajánlatkérő által megjelölt hiányok már okafogyottá váltak, vagy más tartalommal szükséges benyújtani bizonyos dokumentumokat. Ajánlatkérőnek a Kbt. 89. § b) pontja alapján – amennyiben ez szükséges – a végleges ajánlatokkal kapcsolatban is van hiánypótlás elrendelési kötelezettsége, de azon nyilatkozatokra, dokumentumokra vonatkozó hiányok, amelyeket az első ajánlattal kapcsolatban a tárgyalások befejezéséig kellett volna pótolni, ezen hiánypótlás során már nem pótolhatók. Tekintettel azonban arra, hogy az ajánlatkérőnek a végleges ajánlatokat a végleges közbeszerzési dokumentumban foglaltak tekintetében kell ellenőriznie, így egy esetleges korábbi, de időközben okafogyottá vált hiányosság pótlásának elmaradása nem eredményezheti az ajánlat érvénytelenségét.

A Kbt. 89. § b) pontja értelmében azon nyilatkozatokra, dokumentumokra vonatkozó hiányok, amelyeket az első ajánlattal kapcsolatban a tárgyalások befejezéséig

kellett volna pótolni, ezt követően már nem pótolhatók. Kiemelést érdemel, hogy az ajánlatkérő a 4.1., 4.2-4.3. és 4.5. kérdésre adott válaszokban foglaltaknak megfelelően köteles elvégezni az első ajánlatok bírálatát is, így köteles megállapítani az esetleges hiányosságokat és arra a Kbt. 89. § a) pontban írottaknak megfelelően hiánypótlást kell elrendelnie vagy az ajánlat érvénytelenségét kell megállapítania. Amennyiben ajánlatkérő nem végzi el a fentiek szerinti bírálatot, nem tesz eleget a Kbt.-ben előírt kötelezettségének. Ha az ajánlatkérő nem fedez fel valamely hiányosságot az első ajánlatok bírálati során és ezért nem rendel el ezzel kapcsolatban hiánypótlást, akkor értelemszerűen nem fog a fenti tilalom alá kerülni a későbbi hiánypótlás, hiszen nem kapott hiánypótlási felhívást és hiánypótlási határidőt sem az ajánlattevő.

5. kérdés

Egy végelszámolás alatt álló, de még működő, Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerinti ajánlatkérőnek (továbbiakban e kérdés tekintetében: Társaság) szükséges-e továbbra is az ajánlatkérői minőségére figyelemmel, a Kbt. előírásainak megfelelően bonyolítani a közbeszerzéseit a végelszámolás elrendelését követően is? A végelszámolás előre láthatólag évekig el fog húzódní a folyamatban lévő perek miatt. A beszerzés tárgya nem tartozik bele a Kbt. 9. § szerinti kivételi körbe, a Társaságnak a végelszámolás ideje alatt a tulajdonában lévő ingatlanok üzemeltetését szükséges megoldania, az ehhez szükséges szolgáltatások beszerzését a Kbt. alapján kell-e lebonyolítani?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben a Társaság esetén továbbra is fennállnak a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerinti feltételek, akkor attól függetlenül fennáll az ajánlatkérői minősége, hogy végelszámolás alá került, így a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozó és a nemzeti közbeszerzési értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzési igénye esetén közbeszerzési eljárást kell lefolytatnia, ha a beszerzés nem tartozik a Kbt. szerinti valamelyik kivételi körbe.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 4. § értelmében a közbeszerzési értékhatárt elérő vagy meghaladó beszerzések esetén azon szervezetek, amelyek a Kbt. 5-7. §-a szerint ajánlatkérőnek minő-

sülnek, közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek, ha a beszerzési tárgy nem tartozik a Kbt. 9-14. §-okban és 111. §-ban felsorolt kivételi körökbe. Ha egy szervezet a Kbt. alapján ajánlatkérőnek minősül és az ajánlatkérői minőségét meghatározó körülményeiben változás következik be, akkor előfordulhat, hogy megváltozik az ajánlatkérői minősége.

A kérdésben szereplő Társaság – az állásfoglalás kérelmében írottak szerint – eddig a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pont szerinti ajánlatkérőnek tekintette magát, arról viszont nem tartalmaz információkat az állásfoglalás kérelmére, hogy a Társaság ajánlatkérői minőségét megalapozó körülményeiben (jogképesség, nem ipari vagy kereskedelmi jellegű, kifejezetten közérdekű tevékenység folytatása, a Kbt. 5. § (1) bekezdés a)-f) pont szerinti szervezetek meghatározó befolyása, többségi finanszírozása) változás következett volna be. Amennyiben a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pont szerinti feltételek összessége továbbra is megállapítható a Társaság tekintetében, akkor az ajánlatkérői minőség is fennáll, függetlenül a folyamatban lévő végelszámolási eljárástól. A Kbt. nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely értelmében egy végelszámolás alatt álló ajánlatkérőnek minősülő szervezet, a végelszámolásra tekintettel mentesülne a közbeszerzési kötelezettség alól. A fentiek értelmében a végelszámolás sem mentesíti az ajánlatkérőnek minősülő szervezetet a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól.

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (továbbiakban: Ctv.) 104. § (2) bekezdése értelmében nem kizárt, hogy egy végelszámolás alatt álló cég – a hosszabb időre elhúzódó végelszámolásra tekintettel – a gazdasági tevékenységét folytassa. Amennyiben a végelszámolás alatt folyamatosan működik a Társaság – mint ahogy arra az állásfoglalás kérelmére is utalt, – akkor vélhetően beszerzési igényei is keletkeznek, melyek közül felmerülhet olyan, ami a Kbt. 4. § alapján közbeszerzés köteles lesz, így ezen esetekben nem mellőzheti a Társaság közbeszerzési eljárás lefolytatását.

Tekintettel a Ctv. 110. § (1) bekezdésében szereplő végelszámoló általi azonnali szerződés felmondási jogra, az ajánlatkérőnek célszerű erre, illetve a végelszámolás folyamatban létre felhívnia az ajánlattevők figyelmét egy – a végelszámolás megkezdését követően megindított – közbeszerzési eljárásban.

6. kérdés

Hogyan kell minősíteni az alvállalkozói részvétel meghatározásakor azokat a járulékos feladatokat, amelyek nem közvetlenül a szerződés fő tárgyára vonatkoznak, de vagy konkrét szerződéses kikötés, vagy jogszabályi előírás folytán a teljesítéshez hozzátartoznak, mint pl. adminisztratív feladatok, könyvelés, számlázás, biztosítási szolgáltatás, bankgarancia szolgáltatása, munkavédelmi feladatok?

Hogyan kell minősíteni azokat a feladatokat, amelyek adott esetben megjelenhetnek akár az árazatlan költségvetésben is, de nem szükségszerűen, viszont a teljesítés során szükségszerűen felmerülnek, pl. őrzés-védelem, mobil WC biztosítása? Útépítések esetében például ún. tömörségvizsgálatot kell végezni, ez gyakran nem szerepel a költségvetésben külön tételként, de az elvégzése kötelező. Ezen feladatok minősítése függ-e attól, hogy nevesítve szerepelnek a költségvetésben vagy a szerződésben az érintett feladatok?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az alvállalkozói minősítést a szerződés teljesítésében való közvetlen részvétel alapozza meg, ami abban az esetben is megvalósulhat, ha az adott feladat nem került nevesítésre, beárazásra a szerződésben. Amennyiben a szerződés műszaki teljesítéséhez szükséges az adott feladat, akkor annak teljesítése megalapozza a közvetlen részvételt.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Egy gazdasági szereplő Kbt. 3. § 2. pont szerinti alvállalkozói minőségéhez három feltétel együttes fennállása szükséges:

- a szerződés teljesítésébe az ajánlattevő által történő bevonás,
- a szerződés teljesítésében való közvetlen részvétel,
- a Kbt. 3. § 2. pontban megjelölt kivételi körbe tartozás hiánya.

A Kbt. 3. § 2. pontja alapján az alvállalkozói minőség megállapításához többek között azt szükséges vizsgálni, hogy az adott gazdasági szereplő közvetlenül vesz-e részt a teljesítésben vagy a részvétele csak közvetett. Minden olyan tevékenység, amely a szerződés megvalósításához kapcsolódik, és amely nélkül a szerződés nem lenne szerződészerűen teljesíthető, közvetlen részvételt valósít meg. A Közbeszerzési Hatóság

keretében működő Tanácsnak az alvállalkozókkal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló útmutatója (2023. május 25.; továbbiakban ezen kérdés tekintetében: Útmutató) is kiemeli, hogy „Amennyiben valamely gazdasági szereplő a felhívásban, a dokumentációban (különös tekintettel a műszaki leírásra, a műszaki tervekre, a jogerős engedélyekre, a kapcsolódó szakhatósági döntésekre és a költségvetésre), valamint a közbeszerzési szerződésben a beszerzés tárgyaként, illetve ebből fakadó szerződéses kötelezettségként nevesített feladatot, vagy annak szerves részét képező részfeladatot lát el, a szerződés teljesítésében való közvetlen részvétele megvalósul, ugyanakkor ennek hiányában egyéb körülmények is megalapozhatják a közvetlenséget (pl. amikor egy munkafázis, teljesítési elem nem kerül külön nevesítésre, de azt műszakilag szükségszerűen magában foglalja pl. egy másik tétel, feladat).”

A fentiek alapján minden olyan feladat, amely a szerződés műszaki-szakmai teljesítéséhez elengedhetetlen – akár a szerződés fő tárgyát képezi, akár járulékos feladat – megalapozza a gazdasági szereplő közvetlen részvételét a szerződés teljesítésében, még abban az esetben is, ha az adott feladat nem került külön nevesítésre a szerződésben. Ebből következően például a biztosítási szolgáltatás és a bankgarancia szolgáltatás, mint járulékos szolgáltatás nem a szerződés műszaki-szakmai teljesítésének része, így jellemzően a biztosító és a bank nem minősül alvállalkozónak, hiszen nem a szerződés szerinti feladatok teljesítésébe kerülnek bevonásra.

Önmagában az, hogy egy adott tevékenység a műszaki leírásban vagy a költségvetésben nem szerepel, nem jelenti azt, hogy ne tartozna a szerződés teljesítésének körébe, ennél fogva az ajánlattevőn kívüli gazdasági szereplő bevonása a tevékenység ellátásába megalapozhatja az alvállalkozói minőséget. A fentiekhez hasonlóan az árazatlan költségvetésben nem szereplő feladatok is megalapozhatják a szerződés teljesítésében való közvetlen részvételt, a szerződésszerű teljesítéshez szükségesek, műszakilag elengedhetetlenek lehetnek abban az esetben is, ha azok nem kerültek feltüntetésre tételesen a szerződésben. Az Útmutató is rámutat arra, hogy „Építési beruházás esetén az is kiemelendő, hogy a közvetlen részvétel fennállásához az adott tevékenységnek nem kell a szerződésben nevesített fő tárgyak (kivitelezés, tervezés) valamelyike szerinti feladatnak lennie, ehhez elegendő, ha az adott gazdasági szereplő valamely szerződéses kötelezettséget teljesít a nyertes ajánlattevő megbízása, megrendelése alapján.” A

Közbeszerzési Döntőbizottság is kiemelte a D.657/21/2016. számú határozatában, hogy „bár a közbeszerzési szerződés a vállalkozó részére konkrétan talajvizsgálatra vonatkozó feladatokat nem határozott meg, azonban a kiegészítő tervezési feladatokra vonatkozóan igen. A talajvizsgálat egy olyan alapvizsgálat, amely előfeltétele a további tervezési feladatoknak, így azokhoz, mint nélkülözhetetlen tevékenység, közvetlenül kapcsolódik. A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy a [...] Kft. az I. r. kérelmezett szerződéses kötelezettségébe tartozó tevékenységet végzett, így megvalósult a szerződés teljesítésében való közvetlen részvétele, azaz alvállalkozónak minősül.” [D.657/21/2016. számú határozat 76. oldal]

Építési beruházáshoz kapcsolódóan az építési terület őrző-védő feladatait ellátó gazdasági szereplő esetén is megállapította a Döntőbizottság az alvállalkozói minőséget a D.300/10/2018. számú határozatában, miszerint „az [...] Zrt. a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött vállalkozási szerződésben foglalt bontási projekt építési terület őrzésének feladatát látta el, mely szerződést a kérelmezettel kötötte. Megállapítható továbbá, hogy a munkaterület őrzésének kötelezettségét az építési jogszabályokon felül a közbeszerzési dokumentáció is ellátandó feladatként írta elő, mely munkanem részét képezte a költségvetésnek [...]”. [D.300/10/2018. számú határozat 94. pont]

Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 12. § (2) bekezdés j) pont értelmében a vállalkozó kivitelező feladata az építési munkaterület őrzésének biztosítása, így építési beruházás esetén a szerződés műszaki-szakmai teljesítéséhez jogszabályi előírás alapján szükséges feladat a terület őrzése, tehát az ezzel megbízott gazdasági szereplő a teljesítésben közvetlenül vesz részt, így alvállalkozónak minősül.

A fentiekkel ellentétben az építési helyszínen elhelyezett mobil WC-k nem az építési beruházási szerződés műszaki tartalmának a megvalósítását, hanem az építési területen megforduló munkavállalók szociális igényeinek biztosítását szolgálják. A Döntőbizottság a D.84/17/2022. számú határozatában megállapította, hogy „a [...] Kft. nem a fővállalkozói szerződés tartalmának részét képező műszaki feladatot teljesítésében vett részt, annak nem a műszaki szempontú előfeltételét teremtette meg. A [...] Kft. a vállalkozási szerződés teljesítésében közvetetten vett csak részt, és ezért megállapítható, hogy nem minősül alvállalkozónak.” [D.84/17/2022. számú határozat 128. pont]

7. kérdés

Helyes-e az az értelmezés, hogy egy Kbt. 98. § (2) bekezdés c) pontja szerinti hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást az ajánlatkérő a Kbt. 99. § (2) bekezdése szerinti „ajánlati kötöttséggel terhelt végleges ajánlat” megtételének időpontjáig jogosult indokolás nélkül visszavonni, nem pedig a Kbt. 87. § (2) bekezdés szerinti, ajánlati kötöttséggel nem terhelt „első ajánlat” benyújtásának határidejéig (mivel ezen időpontban nem is terheli ajánlatkérőt ajánlati kötöttség)?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 98. § (2) bekezdés c) pont szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás ajánlattételi felhívásának visszavonására a Kbt. 53. § (1) bekezdés alapján az ajánlattételi határidő lejártáig van lehetőség. A Kbt. 53. § (2) bekezdése szerint az eredeti ajánlattételi határidő lejárta előtt egyidejűleg, közvetlenül kell tájékoztatni az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplőt az eljárás visszavonásáról.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 98. § (2) bekezdés c) pontja szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás ajánlattételi felhívás közvetlen megküldésével indul. A Kbt. 100. § (1) bekezdése alapján az ajánlattételi felhívásnak, mint eljárást megindító felhívásnak kell tartalmaznia az ajánlattételi határidőt is. A Kbt. 53. § (1) bekezdés értelmében az eljárást megindító felhívást az ajánlattételi, illetve a részvételi határidő lejártáig lehet visszavonni. A Kbt. 98. § (2) bekezdés c) pont szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás esetén sem érvényesülnek a fentiek-től eltérő speciális szabályok, így ezen eljárás visszavonására is a Kbt. 53. § (1) bekezdés szerint az ajánlattételi határidő lejártáig van lehetőség. Tekintettel azonban arra, hogy ezen eljárás nem hirdetmény közzétételével indul, így az eljárás visszavonásáról sem kell hirdetményt feladni, hanem a Kbt. 53. § (2) bekezdése szerint az eredeti ajánlattételi határidő lejárta előtt egyidejűleg, közvetlenül kell tájékoztatni az ajánlattételre felhívott gazdasági szereplőt az eljárás visszavonásáról.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy a jogalkotó – minden eljárási típus esetén – az ajánlattételi/részvételi határidő időpontjáig engedi visszavonni a közbeszerzési eljárásokat a Kbt. 53. § (1)

bekezdése alapján, és nem a kérdésben feltételezett ajánlati kötöttség bekövetkezési időpontjáig. Egyedüli kivétel a fentiek alól a Kbt. 53. § (4) bekezdésében írott szabály, miszerint a több szakaszból álló eljárásokban az ajánlattételi felhívást az ajánlattételi határidő lejártáig visszavonhatja az ajánlatkérő, ha bizonyítani tudja, hogy a Kbt. 53. § (1) bekezdésben foglalt határidő leteltét követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés teljesítésére nem lenne képes, vagy ilyen körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy a szerződés felmondásának lenne helye. Ez esetben az ajánlatkérőnek az eljárást eredménytelenné kell nyilvánítania.

8. kérdés

Ajánlatkérő a Kbt. Harmadik része szerinti közbeszerzési eljárásban előírta a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont szerinti kizáró ok alkalmazását, amelynek vonatkozásában a részvételre jelentkezők a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet [továbbiakban: 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet] 17. § (1) bekezdése szerint nyilatkoztak, hogy az előírt kizáró okok nem állnak fenn velük szemben. A kizáró okok hatálya alá tartozás a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 9. § b) pontja alapján is ellenőrzésre került, a nyilvántartásban nem szerepelt egyik részvételre jelentkező sem. Ajánlatkérőnek a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 17. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozat és a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 9. § b) pontja szerinti nyilvántartás adatai ellenére – okirati bizonyítékokkal alátámasztott – információja van, hogy az eljárásban az egyik részvételre jelentkező korábbi közbeszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségét az elmúlt három évben súlyosan megszegte és ez a szerződés alapján alkalmazható szankció érvényesítéséhez vezetett. Ezen szerződésszegés az adott szerződés teljesítésének jelentős - 6 hónapot meghaladó mértékű - késedelemét okozta, amely a szerződés szerinti késedelmi kötbér maximális mértékének az érvényesítéséhez vezetett és elérte a szerződés rendelkezései alapján azt a mértéket, hogy a szerződéssel kapcsolatban elállásnak, illetve felmondásnak lehet helye. A szerződésszegéssel érintett szerződésben is ugyanaz volt az Ajánlatkérő, így közvetlenül rendelkezik a szerződésszegés tényét dokumentáló, illetve elismerő okirati bizonyítékokkal. A fentiek ellenére a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 9. § b) pontja szerinti nyilvántartásban a részvételre jelentkező nem szerepel, tekintettel arra, hogy a szerződéses kötelezettség megsze-

gésének súlyosságát a Közbeszerzési Hatóság felhívására nem ismerte el.

A fentiekkel kapcsolatban helyes-e azon értelmezés, amely szerint okirati bizonyítékok rendelkezésre állása esetén a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kizáró ok fennállása – Ajánlatkérő saját felelősségi körében – megállapítható függetlenül attól, hogy az érintett gazdasági szereplő a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 9. § b) pontja szerinti nyilvántartásban szerepel-e?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, ha a gazdasági szereplő súlyos szerződésszegést követett el és ez a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontjában szereplő jogkövetkezményhez, szankcióhoz vezetett, a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kizáró ok akkor is fennáll, ha az ajánlattevő vitatta a szerződésszegés súlyosságát. Fentiek okán a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kizáró ok fennállta megállapítható attól függetlenül, hogy az érintett ajánlattevő nem szerepel a Közbeszerzési Hatóság által a Kbt. 187. § (2) bekezdés a) pont ac) alpontja szerint vezetett nyilvántartásban. Minden objektív bizonyíték alkalmas lehet a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont szerinti kizáró ok igazolására, amellyel ajánlatkérő hitelt érdemlően tudja bizonyítani az adott gazdasági szereplő súlyos szerződésszegését.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontja rendelkezik a korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárásban vállalt szerződéses kötelezettségek súlyos megszegésére vonatkozó – fakultatív – kizáró okról. Az ajánlatkérő a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 9. § b) pontja értelmében – a Közbeszerzési Hatóság által a Kbt. 187. § (2) bekezdés a) pont ac) alpontja szerint vezetett nyilvántartásából – köteles ellenőrizni a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont szerinti kizáró ok hiányát. A gazdasági szereplő azonban már akkor a szóban forgó kizáró ok hatálya alá kerül, ha az abban szereplő súlyos szerződésszegést elkövette és ez az említett jogkövetkezményekhez, szankciókhoz vezetett. Így, ha ez megállapítást nyer, akkor is a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont szerinti kizáró ok hatálya alá kerül a gazdasági szereplő, ha a Kbt. 187. § (2) bekezdés a) pont ac) alpont szerinti nyilvántartásban nem szerepel.

A 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 9. § b) pontja szerint az ajánlatkérő a kizáró ok hiányát a Közbeszerzési Hatóság által vezetett nyilvántartásból kell, hogy ellenőrizze. A nyilvántartásba a Kbt. 187. § (2) bekezdés a) pont ac) alpontja alapján a Hatóság az ajánlatkérői bejelentések alapján abban az esetben teszi közzé a szerződésszegésre vonatkozó tényadatokat, amennyiben a szerződésszegés tényét jogerős bírósági határozat megállapította, vagy azt a gazdasági szereplő nem vitatta. A szerződésszegés ajánlattevő általi vitatása esetén a Hatóság az ajánlatkérő által bejelentett adatokat nem teheti közzé a nyilvántartásban.

Azonban a kizáró ok hatálya alá kerülés független attól, hogy a nyertes ajánlattevő vitatta-e a szerződésszegést, annak súlyosságát vagy pert kezdeményezett-e ezzel kapcsolatban. Ha az ajánlattevővel szemben korábbi közbeszerzési szerződése megszegése miatt a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont szerinti jogkövetkezmények kerültek alkalmazásra, akkor egy következő közbeszerzési eljárás ajánlatkérőjének – a közbeszerzési eljárásban foglalt előírások teljesítése vonatkozásában – kell mérlegelnie azt, hogy az adott gazdasági szereplő három éven belüli szerződésszegése súlyos-e, vagyis az adott ajánlatkérő mérlegelési jogkörébe tartozik annak megállapítása, hogy az ajánlattevő kizáró ok alatt áll-e. Ebben a mérlegelésben segítheti az ajánlatkérőt a Kbt. 187. § (2) bekezdés ac) pontja szerinti nyilvántartás, egy esetleges bírósági határozat, a Közbeszerzési Döntőbizottság vonatkozó határozata, a korábbi ajánlatkérő megkeresése a Kbt. 69. § (13) bekezdése alapján. Amennyiben az ajánlatkérőnek tudomása van az érintett ajánlattevő korábbi szerződésszegéséről vagy azért, mert saját közbeszerzési eljárásában történt, vagy mert egyéb forrásból szerzett róla tudomást, akkor ezzel kapcsolatban az ajánlatkérőnek szükséges minden olyan objektív bizonyítékot, információt beszereznie, amivel ezt bizonyítani is tudja. Így egy bizonyított súlyos szerződésszegés abban az esetben is kizáró ok alá helyezi az ajánlattevőt, ha az még a peres eljárásra vagy ajánlattevő vitatására tekintettel nem került be a Közbeszerzési Hatóság által vezetett vonatkozó nyilvántartásba.

A fentieket támasztja alá a Közbeszerzési Döntőbizottság D.112/30/2018. számú határozata, mely rögzíti, hogy a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kizáró

ok megállapításánál a bizonyítási teher az ajánlatkérőn nyugszik. A Kbt. nem határozza meg, hogy milyen bizonyítékkal kell igazolni a súlyos szerződésszegést, ebből következően minden bizonyíték alkalmas lehet a kizáró ok igazolására, amely hitelt érdemlően bizonyítja a súlyos szerződésszegést. Ez az objektív alapú bizonyíték azonban nem feltétlenül azonos meghatározott hatóság vagy szervezet jogszabály, szervezeti szabály által hatáskörébe utalt ügyekben kiállított és a köteleesség- vagy szabályszegés tényét megállapító alakoszerű döntésével. A Kbt. hatályos szabályozása azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az ajánlatkérő a megfelelő módon igazolja a kizáró ok hatálya alá tartozást. Ez azt jelenti, hogy minden esetben az adott ügyben egyedileg, a rendelkezésre álló valamennyi adat együttes vizsgálata alapján dönthető el, hogy mi lehet a kizáró ok bizonyításának megfelelő eszköze. Ennél fogva pusztán annak ténye, hogy az érintett szervezetre vonatkozóan nincs bejegyzés a Hatóság nyilvántartásában, még nem teszi jogsértővé a kizárásról hozott ajánlatkérői döntést.

A Döntőbizottság a D.112/30/2018. számú határozatában a tárgyi ügygel összefüggésben továbbá „*megállapította, hogy az ajánlatkérő és az egyéb érdekelt között a vállalkozási szerződés szerződésszerű teljesítése vonatkozásában, mind a szerződésszegés tényét, mind annak súlyos vagy nem súlyos minősítését, a felek által a másik féllel szemben érvényesíteni kívánt polgári jogi igény jogalapját, összecszerűségét, a szerződés megszüntetésének körülményeit – ideértve azt a kérdést is, hogy ki mondta fel jogszerűen a szerződést – illetően jogvita van, a Fővárosi Törvényszék előtt a 17.G.44.273/2016. számon polgári per van folyamatban. A felek között vitás kérdésekben tehát jogerős bírósági ítélet nem áll rendelkezésre, így a Döntőbizottság a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont szerinti kizárás bizonyítását nem fogadta el pusztán azon ajánlatkérői megállapításra, mely szerint az egyéb érdekelt súlyos szerződésszegést követett el.” [lásd a Közbeszerzési Döntőbizottság D.112/30/2018. számú határozatának 75. pontját] A fenti döntőbizottsági határozat is rámutat arra, hogy az ajánlatkérőnek a Kbt. 69. § (2) bekezdésében rögzített bírálati kötelezettségéből eredően alaposan meg kell vizsgálnia a kizáró ok fennállását, és amennyiben az a részéről megállapítást nyer, köteles megindokolni, hogy megítélése szerint miért minősül súlyos szerződésszegésnek a korábbi közbeszerzési szerződés teljesítése során felmerült körülmény.*

9. kérdés

Amennyiben egy építési beruházási tárgyú közbeszerzési eljárásban a benyújtott költségvetésben egy konkrét tétel esetében vagy az anyagdíj vagy a munkadíj 0 Ft-os értékkel szerepel (de a másik beárazásra került, így a tétel összességében nem 0 Ft), minden esetben köteles-e az ajánlatkérő a Kbt. 71. § alapján felvilágosítást kérni? Feltételezve azt, hogy az ajánlatkérő a költségvetés kitöltésére vonatkozóan semmilyen további előírást nem fogalmazott meg a közbeszerzési dokumentumokban.

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben az ajánlatban nem egyértelmű kijelentés, nyilatkozat szerepel (pl. 0 Ft-os értékkel szerepelnek díjak), akkor az ajánlatkérőnek – a Kbt. 71. § (8) bekezdése szerinti hiánypótlási korlátokra figyelemmel – hiánypótlási felhívást vagy felvilágosítás kérését kell kiküldenie.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

Amennyiben ajánlatkérő az építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárás közbeszerzési dokumentumaiban, vagy az árazatlan költségvetés adott sorainál nem jelezte, hogy adott tétel esetén nem szükséges munkadíj vagy anyagköltség árazása, mert az az adott tétel esetén nem értelmezhető, ennek ellenére az ajánlattevők valamelyike mégsem árazott be minden tételt, akkor a Kbt. 71. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérőnek felvilágosítást, vagy szükség esetén hiánypótlást kell elrendelnie – figyelemmel a Kbt. 71. § (8) bekezdés hiánypótlási korlátra vonatkozó szabályaira – a hiányzó tételek tekintetében.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács által a hiánypótlás szabályairól kiadott útmutató (2023. február 20.) felhívja a figyelmet, hogy „Az ajánlatkérőnek 0-ás megajánlás esetén tehát kötelessége hiánypótlást elrendelni, felvilágosítást kérni. Ez alól kivételt képezhet, ha például a 0-ás megajánlások száma, illetve az ahhoz tartozó tétel(ek) jelentősége (pl.: komplett szakág hiánya) alapján egyértelműen megállapítható, hogy az nem valamely egyedileg meghatározható tétel vagy egységár hiányát jelenti, hanem ezeket meghaladó mértékű, az ajánlat egészét érintő általánosabb hiány, melyek hiánypótlás keretében való orvoslása a Kbt. 71. § (8) bekezdésének tilalmába ütközik. Ebben az esetben az ajánlatot – hiánypótlás és/vagy felvilágosítás kibocsátása nélkül – a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint érvénytelenné

kell nyilvántartani. A megadott hiánypótlás, felvilágosítás alapján sem állapítható meg automatikusan az ajánlat érvénytelensége (érvényessége). A hiánypótlás, felvilágosítás „értékelése” során szintén figyelembe kell vennie ajánlatkérőnek például a 0-ás megajánlások számát, illetve az ahhoz tartozó tétel jelentőségét. Ez utóbbiak nagyobb száma, illetve az érintett tétel nagyobb jelentősége szintén afelé mutathat, hogy az ajánlatot – hiánypótlás/felvilágosításkérés kibocsátását követően – a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint érvénytelenné kell nyilvántartani. Amennyiben azonban például jelentéktelen, kisebb súlyú tételt érint a 0-s megajánlás, vagy az ajánlattevő az adott tétel 0-val jelölt „költségét” a munkadíjba vagy anyagköltségbe építette be, akkor mindez önmagában nem eredményez automatikus érvénytelenséget. Ajánlatkérőnek minden esetben az adott beszerzés körülményeire tekintettel kell vizsgálnia a megadott hiánypótlás/felvilágosítás elfogadhatóságát.”

10. kérdés

A pályázat elbírálásáról szóló támogató döntés határozata megérkezett, azonban a támogatói szerződés megkötésére még nem került sor.

Támogatási szerződés hiányában is megindítható-e a közbeszerzési eljárás? A fedezet forrásának így a bírálati döntés kerülne megjelölésre.

Van-e erre pontosan meghatározott rendelkezés, hogy ilyen esetben már a döntés birtokában vagy csak a támogatói szerződés aláírását követően indítható a közbeszerzés? Ha a szerződéskötés megakad, vagy valamiért elhúzódik, visszavonják, akkor fedezetlen lesz a közbeszerzés.

Vannak elő- és utó finanszírozott pályázatok is. Előfinanszírozott pályázat esetében van-e olyan szabályozás, hogy a pénz beérkezését is meg kell várni?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint támogatási szerződés hiányában is megindítható egy közbeszerzési eljárás a Kbt. 53. § (6) bekezdés szerinti feltételes közbeszerzési eljárásként azzal, hogy ez esetben célszerű a támogatás megérkezését a Kbt. 135. § (12) bekezdés szerinti hatályba léptető feltételként feltüntetni a szerződésben.

Nincs olyan kifejezett rendelkezés a Kbt.-ben – előfinanszírozott pályázat esetén sem –, ami alapján a közbeszerzési eljárás megkezdésével meg kell várni a támogatási összeg megérkezését. Abban az esetben

azonban, ha az ajánlatkérő nem feltételes közbeszerzési eljárást indít egy ilyen esetben, tekintettel kell lennie arra, hogy a támogatás késve történő megérkezése nem tekinthető olyan előre nem látható oknak, ami megalapozza a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont szerinti jogalapon történő szerződésmódosítást.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 53. § (6) bekezdése alapján az ajánlatkérőnek lehetősége van feltételes közbeszerzési eljárás megindítására, ha támogatási igényt nyújtott be, vagy fog benyújtani a jövőben. Tehát a fentiek alapján nem csak támogatási szerződés hiányában, hanem még akkor is van lehetőség közbeszerzési eljárás megindítására, ha a támogatásra a pályázat nem került benyújtásra. Ezen feltételes közbeszerzési eljárások eljárást megindító felhívásában jelezni kell a feltételes közbeszerzés tényét és azt, hogy konkrétan mely feltétel bekövetkezése szükséges az adott esetben. A Kbt. 135. § (12) bekezdése alapján lehetőség van arra is, hogy a feltétel (támogatási összeg megérkezése) a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés hatálybalépésének legyen a feltétele. Így ebben az esetben csak akkor fog hatályba lépni a szerződés, ha a támogatótól a támogatási összeg megérkezett az ajánlatkérőhöz. Ez esetben viszont pontos rendelkezéseket szükséges a szerződésbe tenni arra vonatkozóan, hogy a támogatási összeg beérkezését követően mennyi időn belül és hogy értesíti az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevőt és az értesítést követően hány napon belül fog a szerződés hatályba lépni. Továbbá érdemes arra vonatkozó rendelkezéseket is tenni a szerződésbe, hogy bizonyos határidőn túl beérkezett támogatás esetén a szerződés nem fog hatályba lépni, ezzel biztosítva azt, hogy a nyertes ajánlattevőnek nem kell megadott időn túl (pl. 6 hónap) a kapacitásait tovább rendelkezésre tartania.

Arra vonatkozóan nincs kifejezett előírás a Kbt.-ben, hogy csak a támogatási összeg megérkezését követően indítható el a közbeszerzési eljárás, ha az ajánlatkérő nem kíván feltételes közbeszerzést indítani. Azonban arra figyelemmel kell lennie az ajánlatkérőnek, hogy a támogatási szerződés aláírásának időtartama adott esetben elhúzódhat, és ez nem képez olyan előre nem látható okot, ami később a szerződés teljesítési/kifizetési határidejének Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont szerinti módosítását megalapozná. Tehát jogszerűen nem hivatkozhat az ajánlatkérő arra, hogy azért szük-

séges a szerződés módosítása, mert a támogatási összeg nem érkezett meg az előre tervezett időpontig. Továbbá a Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy amennyiben nem feltételes közbeszerzési eljárás kerül megindításra és az ajánlatkérő az államháztartás központi vagy önkormányzati alrendszerébe tartozik, akkor az államháztartási szabályokra tekintettel szükséges a fedezet rendelkezésre állása a közbeszerzési eljárás megindításakor. Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 45. § (1) bekezdése értelmében a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény, részvételi, ajánlattételi felhívás már kötelezettségvállalásnak tekintendő.

Amennyiben az ajánlatkérő nem feltételes közbeszerzési eljárást indít, akkor a Kbt. 53. § (4) bekezdése

alapján van lehetősége az eljárást eredménytelenné nyilvánítani, ha az ajánlattételi határidő leteltét követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés teljesítésére nem lenne képes. Továbbá a Kbt. 131. § (9) bekezdése alapján mentesülhet az ajánlatkérő a szerződés megkötési kötelezettség alól, ha az összegezés megküldését követően beállott, ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére nem lenne képes. Azonban a fentiekben kifejtettek alapján a támogatási szerződés aláírásának, illetve a támogatási összeg megérkezésének az elhúzódása nem tekinthető előre nem látható oknak.